

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Inscerya od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym i z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:
 Na trzeci kwartał 1858, od 1go lipca do ostatniego września:
 na miejscu 3 zlr. 45 kr.
 z pocztą 4 zlr. 30 kr.
 Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Portugalia. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka. Rzecz urzędowa.

Jego Excelencya minister nauk mianował profesora wydziału jurydyczno-politycznego na uniwersytecie lwowskim, Dr. Jozafata Zielonackiego, komisarzem examinów ogólnych przy sądowniczej komisji examinów ogólnych we Lwowie z przydzieleniem mu austriackiego prawa cywilnego.

Co się niniejszem podaje do wiadomości powszechnej.
 Lwów 4. czerwca 1858.

We wsi Majdanie górnym, w obwodzie stanisławowskim, założona została szkoła parafialna z następującem wyposażeniem:

Na utrzymanie nauczyciela, który ma zarazem pełnić służbę dyaka zapewniła

1). Gmina Majdan górny roczną kwotę 35 zlr. m. k. wgotówce po wieczne czasy;

2). Za usługi dyaka zwyczajną dotąd nagrodę, częścią w gotówce, częścią w naturaliach, co razem wynosi rocznie do 30 zlr. m. k.

3). Uzyskane od właścicielki dóbr, Wiszniowskiej, w drodze zamiany gruntu, a mianowicie: a) ogród pod L. topog. 45 ex 1820; b) pod L. topog. 46 ex 1820; c) grunt rustykalny z sadem pod L. topog. 38 i 39 ex 1820; wszystkie trzy w dokumencie dotacyi dokładnie opisane grunta, objętości 1 morga i 1251 sążni kwadr. z rocznym dochodem pieniężnym 8 zlr. m. k. do wolnego użytku nauczyciela.

4). Właścicielka dóbr Kornelia Wiszniowska, ofiarowała na opał szkoły rocznie 75 fur zbieraniny, jako też drzewo budulcowe na przyrządzenie szkoły i pewną ilość pręcia, potrzebnego na opłocenie ogrodów.

5). Dzierżawca propinacyi, Mojżesz Knoll, zapewnił na czas swego pobytu w Majdanie górnym roczny dodatek 2 zlr. m. k. wgotówce.

Oprócz tego obowiązała się gmina Majdan górny przerobić stosownie na szkołę i pomieszkanie nauczyciela karczmę, którą ofiarowała właścicielka dóbr, utrzymywać budynek szkolny zawsze w dobrym stanie, wyznaczone na opał szkoły drzewo bezpłatnie przystawiać, własnym kosztem utrzymywać stróża do czyszczenia i opalania szkoły, sprawiać potrzebne rekwizyta szkolne i książki, a nakoniec odstąpione nauczycielowi grunta należycie opłacić i utrzymywać te płoty w dobrym stanie.

Udowodnioną temi ofiarami pożyteczną staranność o poparcie oświaty między ludem podaje c. k. Namiestnictwo z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Lwów 1. czerwca 1858.

Sprawy krajowe.

Wykaz stanu

austriackiego banku narodowego na dniu 31. maja 1858.

Stan czynny. zlr. kr.

Moneta brzęcząca i sztaby złote . 97,213.891 43²/₄
 Pożyczka Hamburgska w sztabach srebrnych:
 Przednia koloń. grzywna . 361.479 " 15 "
 12¹/₂ gr. a zlr. 20 . 7,229.599 " 31 " 104,443.491 14²/₄

	zlr.	kr.
Eskomptowane efekta, przypadłe między 5 i 92 dniami	47,885.173	28 ³ / ₄
detto w Pradze 3,301.569r.	23k.	
Eskomt. w Bernie 2,235.022r.	47k.	
detto w Peszcie 2,608.256r.	44k.	
1,400.000r. —k.)		
dtto w Tryeście 2,861.266r.	51k.)	4,261.266 51k.
detto we Lwowie 850.319r.	27k.	
detto w Gradcu 999.950r.	32k.	
Eskomt. w Linzu 610.516r.	17k.	
detto w Ofomuńcu 821.911r.	42k.	
detto w Opawie 497.872r.	54k.	
detto w Kronsztad. 999.811r.	33k.	
detto w Klagenfurc. 303.766r.	32k.	
detto w Krakowie 228.860r.	18k.	
detto w Lublanie 378.520r.	43k.	
detto w Fiumie 774.390r.	3k.	
dtto w Debreczyn. 381.384r.	13k.	
detto w Temesw. 451.143r.	25k.	
detto w Reichenberg. 427.280r.	49k.	
detto w Inspruku 149.875r. —k.	20,281.719 13	68,166.892 41 ³ / ₄

	zlr.	kr.
Zaliczki na deponowane według statutów krajowe obligacye spłacalne najdalej za 90 dni	70,412.900	—
detto w filialnych zakładach pożyczkowych	10,602.100	—
Pożyczka na hipoteki	20,009.762	54
detto od państwa gwarantowana	1,043.800	—
Fundowany dług państwa na spłaceniu pieniędzy papierowych w. w. a mianowicie:		
a) po 4% uprocentowany 25,266.263r.	59 ¹ / ₄ k.	
b) nicuprocentowany	26,922.840r.	19 ¹ / ₄ k.
Uregulowany konwencyą z 18. października 1855 dług hipotekowany na dobrach skarbowych oddanych bankowi narodowemu do sprzedania	155,000.000r. — k.	
Z tego przychodami z dóbr zmniejszono	7,000.000r. — k.	148,000.000 —

	zlr.	kr.
Stan funduszu rezerwowego w oblig.	10,361.558	31
Stan funduszu pensyi w akcyach bankowych	1,117.122	16
Wartość gmachu bankowego i innych aktywów	20,288.232	23
Suma	515,634.864	18 ³ / ₄

Stan bierny.

	zlr.	kr.
Obieg banknotów	382,293.257	—
Listy zastawne w obiegu	18,066.400	—
Fundusz rezerwowy	10,361.588	17 ³ / ₄
Fundusz pensyi	1,104.628	23
Niepodniesione jeszcze dywidendy, mające się spłacić asygnacye, tudzież saldi bieżących rachunków	624.390	38
Fundusz bankowy	103,184.600	—
Suma	515,634.864	18 ³ / ₄

Ameryka.

(Sprawa przetrząsania okrętów. — Doniesienia z centralnej Ameryki.)

Nowy York, 20. maja. Od przedwczoraj znajduje się tu Comonfort, exprezydent Meksyku. Mieszka w hotelu metropolit. Ogłoszono urzędową korespondencyę względem przetrząsania okrętów amerykańskich przez krążące statki angielskie. Sekretarz stanu

spraw zagranicznych, generał Cass, domaga się w niej, ażeby zaniechano tego postępowania, za poniesioną szkodę zaś wkłada odpowiedzialność nie na Anglię, lecz na Hiszpanię, która jest obowiązana w sprawie przeciw Anglii interweniować. Amerykanie więc w tej sprawie upatrują sposób nowego zajścia z Hiszpanią, po którym się zapewne większych spodziewają korzyści niż z nieporozumienia z Anglią. Tymczasem wyprawiono kilka amerykańskich okrętów wojennych ku wybrzeżu Kuby. Podobnie poborcy cła na wszystkich stacjach celnych otrzymali rozkaz donosić rządowi o wszelkiej jakiej się dowiedzą samowolności krążących statków angielskich.

— Gubernator angielskiej Guyany, pan Wodehouse powrócił dnia 9. maja z Wenezueli, dokąd wyjeżdżał dla wytknięcia granicy między kolonią i republiką. Wszelako z powodu upadku prezydenta Monagas została misja bez skutku. Przy odjeździe pana Wodehouse z Wenezueli był Monagas jeszcze w więzieniu. Z tem wszystkim posłowie angielski i francuski zaręczyli mu spokojny odjazd z kraju, a okręta wojenne, francuskie i angielskie stały w La Guayra, czekając na wypuszczenie na wolność eksprezydenta.

Meksyk. Według wiadomości z Tampiko, francuski konsul, któremu poruczono sprawy konsulatu hiszpańskiego miał uprosić generalnego kapitana Kuby, generała Concha, by wyprawił do Tampiko fregatę dla grożenia generałowi Garza, jeżeliby dalej bombardował miasto.

Portugalia.

(Królewskie gody weselne. — Eskadra angielska z powrotem. — Order podwiązki Królowi.)

Lizbona, 24. maja. Dziennik *Independance Belge* przynosi opisanie obchodu zaślubin z ostatnich dni; trzeciego dnia było w teatrze Dona Maria II. świetne przedstawienie, czwartego dnia było ucałowanie ręki w zamku Belem. Król przedstawiał swojej małżonce członków dyplomatycznego ciała i innych dygnitarzy. Królowa występowała w stroju ceremonialnym, w sukni przerabianej srebrem i dworskim płaszczku z Moiré-Antigue różnego koloru, także srebrem przerabianym; honorowe damy w białych sukniach i w niebieskich dworskich płaszczach. Między honorowymi damami widziano księżnę Terecię, margrabinę Fronteirę i Donnę Marię dos Dores. Wiele z dam dyplomatycznego ciała miały cały strój z samych bruxelskich koronek. Wieczorem przedstawiono w świetnie przyozdobionej sali teatru San Carlos Verdego operę „Sycylijskie nieszpory.“ Królowa siedziała między swym małżonkiem i Królem Ferdynandem. Piątego dnia był przegląd garnizonu, przy którym Jej Mość Królowa z Infantkami była obecną. Widocznie portugalska armia zrobiła od kilku lat znaczne postępy. Sztuczne ognie puszczane z warowni świętego Jerzego niemogły powieść się zupełnie, gdyż wiatr wiał za mocno, jednak publiczność w liczbie 200.000 osób, została dostatecznie wynagrodzona pysznym oświetleniem miasta a osobliwie placów handlowych i Dom Pedra. Dnia 23. był u Jego Mości Króla w zamku Belem obiad na 18 osób.

Eskadra angielska odplynęła dnia dzisiejszego. Okręta „Diadem“ i „Curacoa“ wracają z margrabią Bath do Anglii, a „Renown“ i „Racoon“ odplynęły na morze śródziemne. Dnia 27go otrzymał Król w pałacu w Belem order podwiązki z rąk sir Karola Young, i wyraził mu podziękowanie w wyrazach bardzo uprzejmych. Wieczór była wielka uczta, a w pałacu poselstwa angielskiego bal wielki, na którym oprócz innych gości znajdował się książę Leopold, brat Królowy portugalskiej.

Anglia.

(Posiedzenia z 2. i 3. czerwca. — Odstąpienie Heratu. — Koncert niedzielny.)

Londyn, 4. czerwca. W parlamencie nie zaszło wczoraj nic ważnego aż do odejścia poczty, oprócz zapytania p. *Kinglake* wniesionego do kanclerza skarbu, czy też ostatnimi czasy nadeszły depesze od lorda Elgin'a, a mianowicie takie, któreby donosiły o zerwaniu stosunków przyjaźnych z Cesarzem chińskim, i czyli w takim razie nie ma co zarzucić przeciw przedłożeniu tych depesz i innych korespondencji w kwestyi spornej z Chinami, tudzież czy to się zgadza z widokami państwa względem dochodzenia pretensyi angielskich przeciw Cesarzowi chińskiemu. P. *D'Israeli* odrzekł na tę petycję, że szanowny członek bardzo się myli, jeśli sądzi, jakoby negocjacje rozpoczęte z rządem Cesarza chińskiego były już zerwane. Minister Cesarza nie udał się jednak do Szanghaj, lecz prosto do Kantonu, a lord Elgin, który tymczasem wyjechał w strony północne, zaproszony został na konferencje z tym ministrem do Kantonu. Co do kwestyi drugiej, tedy powinienby p. *Kinglake* o tem pamiętać, że Anglia działa w Chinach wspólnie ze sprzymierzeńcami, i że nie byłoby rzeczą stosowną przedkładać parlamentowi instrukcje teraźniejszego lub zeszłego ministerium.

— Na posiedzeniu Izby niższej z 2go czerwca zaproponował *Milner Gibson* uwolnienie z więzienia Washingtona Wilks, który członek parlamentu p. Clive obraził. Obrażony oświadcza, że nie ma nic przeciw temu, jak dalece zarzuty uczynione w dzienniku wydawanym przez p. Wilks mogą odnosić się do jego tylko osoby. Zresztą musi tu oświadczyć, że zarzut, jakoby on, lub wydział rozpoznawczy w sprawie dwóch spierających się towarzystw kolei żelaznych, skłonić się miał niesłusznie na korzyść jednej strony, jest całkiem bezzasadny. *Walpole* jest także za uwolnieniem uwięzionego, gdyż zarzuty swe odwołał zupełnie i bezwarunkowo. Polecono więc urzędnikowi policyjnemu Izby, by uwolnił p. Wilks po zapłaceniu przezeń wszelkich kosztów. — *Bentinck* wytacza znów

sprawę względem bilu „Property Qualification“, to jest wykazania się kandydatów z posiadania majątku przepisanego. Powstaje przeciw temu bilowi, a między innymi i to zarzuca, że bil ten jest tylko częścią bilu reformy, i dlatego niedokładny. Oświadcza, że należałoby żądać ścisłego i sprawdzonego wykazania się z posiadania majątku, gdyż inaczej mogliby się dostać do Izby także i krydaryusze. Mowca zaproponował w końcu odroczenie rozpraw do 6ciu miesięcy, lecz wniosek odrzucono 222 głosami przeciw 109. Następnie obradowano nad bilem w komitecie.

Herat, o który wojnę toczono, odstąpiła teraz Anglia Persyi. Dziwne to wprawdzie doniesienie, lecz zdaje się potwierdzać. I tak pisze dziennik *Sindian* z 10. kwietnia: Misję angielską w Heracie odwołał poseł angielski z Teheranu, i zapewne przybędzie ona w lipcu do Bombaju. Tak więc prowadzono ostatnią wojnę perską napróżno.

Tak samo donoszą i z Teheranu z 13. kwietnia. Tamtejszy poseł angielski otrzymał od prezydenta urzędu indyjskiego zawiadomienie, że Anglia nie chce nastawać na dopełnienie traktatu pokoju względem Heratu, zaczem poseł (p. Murray) odwołał misję z Heratu.

Taksę od paszportów na ląd stały, która potąd wynosiła 5 szylingów, zredukowano teraz na 6 pence czyli pół szylinga (15 kr. m. k.) Dnia 30. maja dawano po raz pierwszy w niedzielę w parku wielki koncert dla ludu, na który zebrało się do 50.000 słuchaczy. Dawniej już zbierano składki w tej mierze, a odtąd będzie dla ludu koncert co niedzieli, a dla klas wyższych i mniej zatrudnionych we wtorek i piątek.

Francya.

(Wyjazd Cesarza do Cherburga odłożony. — Przygotowania do podróży. — Konferencje czernogórskie. — Kaplica rosyjska. — Ujęcie sprawów rozboju. — Wiadomości bieżące. — Osady i kolonizacja Algieryi. — Święcenie niedzielny.)

Paryż, 4. czerwca. Przybycie Cesarza i Cesarzowy do Cherburga zostało odłożone, jak donosi *Phare de la Loire* na dzień 7. sierpnia. Do Brestu przybędą o kilka dni później. Jak wiadomo, ma podczas pobytu Cesarza zebrać się w tym porcie wojennym cała flota śródziemna (14 okrętów liniowych).

Jak piszą dziennikowi *de la Meurthe* z Plombières, polecił hrabia Lepic panu Gentilhomme, aptekarzowi Cesarza w Plombières nająć na czas od 20. czerwca do 30. lipca pomieszkania, które w zeszłym roku zajmowała świta Cesarza. Cesarz spodziewany jest w drugiej połowie czerwca, i zajmie znowu mieszkanie w prefekturze i przyległym domu. Marszałek dworu przybył przedwczoraj do Plombières, gdzie w hotelu Lambinet urządzą ma apartamenta przeznaczone dla księżny Hamilton.

Konferencje w sprawie czernogórskiej mają, jak wiadomo, odbyć się w Konstantynopolu, i zaczęły się 12. czerwca. Termin pierwotny zagajenia ich oznaczony był na 1. czerwca, lecz dla zachodzących jeszcze nieporozumień i silnego potąd oburzenia umysłów w Konstantynopolu, odłożono konferencje te na później.

W Konstantynopolu rozeszła się wieść, jakoby rząd francuski wydał rozkaz kontr-admirałowi Jurieu de la Graviere, który, jak wiadomo, znajduje się teraz pod Raguzą, by nie dopuścił wylądować nowym tureckim wojskom posiłkowym w Kleku. Wieść ta jest całkiem bezzasadna, i ztąd zapewne wyszła, że p. Thouvenel upraszał o wyjaśnienie, w jakim właściwie zamiarze rząd turecki wojska te wyprawia. Porta miała na to odpowiedzieć, że wojsk tych nie wysłała na Czernogórców, lecz że tylko mają wzmożnić załogi miast w Bośni. — Książę Vogorides złożył hrabi Walewskiemu wizytę, którą przyjęto. P. Berardi wyjechał znów z Paryża, nieprzyjawszy podawanych mu warunków.

Budowniczy rosyjski Cavos, co budował teatr wielki w Moskwie, znajduje się od kilku dni w Paryżu. Chce on przedłożyć Cesarzowi plan swój do zbudowania rosyjsko-greckiej kaplicy na polach elizejskich.

Jak wiadomo napadli bandyci w październiku 1857 na gościńcu wiodącym z Draguignon do Aix i z Nissy do Marsylii ręką zbrojną na powóz pocztowy, lecz dopiero teraz powiodło się wysłedzić i schwytać z bandy tej czterech sprawców zbrodni: dwóch w Marsylii, jednego w Genuy i jednego w Genewie.

Monitor z 4. czerwca donosi, że do Tulonu zawinął jeden okręt wojenny, który przyłączył się był do eskadry ewolucyjnej pod Frejus. — Prace przy kolei żelaznej z Algieru do Blidah postępują spieszenie.

Wiadomo, jak usilnie pragnie Francya pomnożyć osady w Algieryi, zwłaszcza że wszystko temu sprzyja i grunta wyznaczone dla kolonistów są aż nadto dostateczne. Jeneralny gubernator wydał temi dniami do jenerałów dywizyi w Oranie i Konstantynie dwa okólniki, które zawierają potrzebne rozporządzenia, ażeby wytknąć dotychczasową rozciągłość gruntów rządowych i skutecznie osadę krajowców. W Algierze ukończone wytknięcie posiadłości gruntów rządowych wydało jak najlepsze skutki, to samo będzie teraz także w innych prowincjach przedsięwzięte. Idzie o to, ażeby wykazać: 1) które grunta za tureckiego rządu były przeznaczone na zamiary publiczne? 2) Z których gruntów przychód należał do skarbu państwa? Te posiadłości będą stanowić pierwszą klasę; dobra dawnych gmin religijnych stanowią drugą; sekwestrowano trzecią; majątności od dziedziców opuszczone i przypadłe skarbowi państwa, należą do czwartej kategorii; nareszcie piąta składa się z lasów rządowych. Komisya osobna będzie się zajmować wszystkimi temi klasami

dóbr. Po dokonaniu rozpoznaniu nieprawni posiadacze dóbr będą w swym czasie wywłaszczeni; ale rząd zastrzega sobie prawo wydawać bezpłatne koncesye. Drugi okólnik tyczy się kantonowania krajowców; kantonowanie ma być przedsiębrane corocznie według potrzeb ludności europejskiej. Komisya, której polecono tę pracę, musi więc rozpoznać, na mocy jakiego prawa posiadają krajowcy ziemię, na której mieszkają, a osobliwie zbadać ich potrzeby. Na tej zasadzie będzie wtedy każdemu szczeptowi stosowny okrąg wyznaczony. Słowem, w zamiarze jest to, ażeby krajowcom dać dostateczne środki egzystencyi, ale oraz przygotować wszystko do silniejszego rozwoju kolonizacyi europejskiej.

Union zwraca uwagę na wielkie postępy towarzystwa święceni niedziel, mianowicie między szanownym stanem notaryuszów; dawniej bowiem były otwarte biura tych panów także w niedziele i święta, a notaryusze pracowali w tych dniach więcej, niż w innych. Od niejakiego czasu zaś zaprowadzono prawie wszędzie ścisłejsze święcenie niedziel, a liczba miejscowości, gdzie to nie nastąpiło, zmniejsza się codziennie; tak postanowiła niedawno także izba notaryatu w Cambrai zauknąć swe biura w niedziele.

Belgia.

(Nowiny dworu. — Sprawa powiększenia Antwerpii.)

Z **Bruxeli** piszą z 4go czerwca: J. M. Król przybył dziś znów do Laecken z wycieczki do dóbr swych Postel w Kampine. — Obecnie zajmują się Izby, dziennikarstwo, i publiczność ważną sprawą powiększenia Antwerpii. Władze municypalne i handlowe tego miasta oświadczyły się za powiększeniem miasta całego i przeciw projektowi rządu, który chciałby rozszerzyć mury warowne tylko ku stronie północnej.

Szwajcarya.

(Wielka rada berneńska.)

Berna, 3. czerwca. Wielka rada berneńska ukonstytuowała się wczoraj zupełnie, a dziś przystąpiła do wyboru rządu nowego. Stronictwo, które z wyborów ludu przyszło do większości, zrobiło z przysługujących mu praw użytek stanowczy.

Prezydentem wielkiej rady mianowano wczoraj adwokata Niggeler, a wiceprezydentem pułkownika Kurz. Pierwszy z nich należy do stronnictwa liberalnego, drugi jest konserwatysta.

Włochy.

(Oszukaństwo publiczne. — Pielgrzymi austriaccy. — Emisaryusz Mazziniego.)

Rzym, 29. maja. Prawie w całym kościelnym państwie dopuszczano się bezwstydnego oszukaństwa nadużyciem imienia duchowieństwa, zmyślano nawet fałszywe okólniki biskupie. Pewna banda złodziei wywodziła się świadectwy księdza generała OO. Augustynów, że ma poruczenie zbierać pieniężne składki na niedawno rozpoczętą restauracyę kościoła tego zakonu. Do niedawna emisaryuszom wiodło się wszędzie jak najlepiej, gdyż powyżwymieniony kościół w Rzymie ma obraz Najś. Panny w całych Włoszech wielbiony. — Z Jerozolimy przybyła karawana austriackich pielgrzymów, którzy w szpitalu „Anima“ gościnnie zostali przyjęci. W dzień Bożego ciała chcą mieć udział przy procesyi na Watykanie a potem wracać do ojczyzny.

— W **Tivoli** miano pojmać niedawno emisaryusza Mazziniego; przebrany był za księdza i nazywał się Padre Massimi. W kufrze jego znaleziono nietylko rozmaite artykuły do przebrania, fałszywe włosy a nawet suknię kobiecą, ale także ukryte starannie papiery, które go zdradziły. Być może jednak, że to zwyczajny oszust tylko, któremu nieświadoma publiczność przypisuje znaczenie polityczne.

Niemce.

(Przyszłe wybory. — Inspektorowie wojsk.)

Berlin, 3. czerwca. Chociaż wybory na przyszłą trzyletnią prawodawczą sesyę sejmu nastąpią zapewne dopiero w miesiącu październiku albo listopadzie, jednak widać już przygotowawcze kroki sposobujące się do walki; najpierwej przejdą wybory wyborców, a ci dopiero obierać będą samych deputowanych. Utworzył się tu komitet konserwatystów, którzy zaleceniem swych kandydatów starać się będą wywierać wpływ w duchu rządowym. Konstytucyjni liberalni robić będą także i z swej strony przygotowania a jak się zdaje polączą się z zabytkami niegdyś demokratycznego stronnictwa, gdyż o właściwym demokratycznym stronnictwie niema nawet mowy a demokratycznemu komitetowi zbywałoby na wszelkiej podstawie działania. W obecnej chwili i przy terażniejszym składzie rzeczy nie zachodzi nawet żadna prawie znacząca różnica między temi obydwojma stronnictwami, rozumie się, jeżeli pomijamy urojenia i mrzonki. Rezultat wyborów sprowadzi niezawodnie nowy stosunek w stronnictwach Izby deputowanych; według dotychczasowych doświadczeń głosować będą wyborcy bez względu, czy wybory będą zupełnie niezawisłe albo ograniczone.

— Związkiwom inspektorom austriackich wojsk zostanie obrany z pruskiej strony, zapewne jeden z pruskich książąt, gdyż jak słyhać, będzie inspektorem pruskiego wojska austriacki Arcyksiążę. Dawniej był inspektorem Jego król. Mość książe Prus, teraz obrano księcia Fryderyka Karola, gdy jednak Jego królewicz. Mość otrzymał pozwolenie udać się na cały rok w większą podróż za urlopem, zatem inny zostanie obrany.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Ułaskawienia. — Sprostowanie. — Mianowanie arcybiskupów.)

Warszawa, 5. czerwca. Na zasadach najwyższego ukazu z 27. maja 1856 otrzymali pozwolenie wrócić do Królestwa przybywający zagranicą wychodźcy polscy: Jan Wilczyński, Mikołaj Wirski, Napoleon Bonawentura Stokowski, Sabin Mateusz Alexander Zieliński, Emil Malinowski (inaczej Miński), Franciszek Salezy Wołowski, Michał Muszyński, Piotr Dąbrowski, Paweł August Pawowski, Antoni Bronisław Bukat, Adam Korczek, Felix Babicki, Ignacy Szafranski i starozakonny Herman Joel.

— Niektóre dzienniki niemieckie podały niedawno niedokładne cyfry w bilansie tutejszego banku; prostujemy je zatem następującymi cyframi z dokumentów urzędowych: Z końcem roku 1857 wynosił czynny stan banku 35,600.717 rsr., a bierny 27,122,543 rsr., zatem pozostał bankowi kapitał 8.478.174 rsr. Kapitał fundacyjny wynosił 8,000.000, zatem pomnożył się o 478.174 rsr. Depozyta bankowe i depozyta komisji amortyzacyjne wynoszą 26,590.282 rubli srebrnych.

Petersburg, 30. maja. Z powodu wakującej w Kamieńcu Podolskim godności arcybiskupa dyecezyalnego, rozkazano najmiłościwiej arcybiskupowi Kiszeniewskiemu Irynarchowi być arcybiskupem Podolskim i Braclawskim; biskupowi zaś Orenburgskiemu Antoniemu, rozkazano najmiłościwiej być biskupem Kiszeniewskim i Chocimskim.

Turcya.

(Prawa Turcyi do Czernogóry.)

Konstantynopol, 1go czerwca. Rząd turecki wyprawił okrętami całą dywizyę wojsk do Hercogowiny. Zbrojnych rokoszan na wyspie Kandy jest do 2000; domagają się oni, by Weli Baszę, gubernatora jeneralnego odwołano, i podatek ciężący na chrześcianach zmniejszono.

— *Journal de Constantinople* występuje przeciw twierdzeniu dziennika *Monitor*, jakoby Turcya rościła sobie niesłusznie prawo zwierzchnictwa nad Czernogorą, i mówi między innymi, że dziennik ten powinienby równocześnie odwołać się do umowy lub dokumentów wydanych na rzecz niezawisłości Czernogóry. Otoż *Monitor* nie z tego wszystkiego nieuczynił; a nadto zamilczał o dokumentach świadczących o prawach Porty do zwierzchnictwa nad Czernogorą i o dowodach wypływających z samego już zawojowania tego kraju. Turcya zdobyła Czernogorę jeszcze roku 1487 i uważała kraj ten za lennictwo; roku 1604 dozwoliła Turcya Czernogórcom, by na przyszłość niepodlegali baszy w Skodrze, lecz wprost od rządu tureckiego otrzymywali rozkazy. Powstania późniejsze karciła Turcya zawsze tytułem zwierzchnictwa. O to są data historyczne. Oprócz tego nie ma żadnego dokumentu autentycznego, w którymby wyrzeczono niezawisłość Czernogóry. Ani w traktacie karłowickim (1699), ani w rozgraniczeniu z roku 1703, traktacie pasarowickim i rozgraniczeniu z roku 1719 nie ma najmniejszej wzmianki o tem; przeciwnie okazuje to się ze wszystkich wywodów pisemnych, map i planów jak najdokładniej, że nie było nigdy nawet i mowy o oderwaniu Czernogóry od Turcyi. Podczas wojny rosyjsko-tureckiej roku 1768 widząc zbuntowani Czernogórcy zbliżające się ku ich granicom wojska tureckie, podali do Sultana Mustafa III. prośbę o przebaczenie im winy, i przerekali mu na przyszłość wierne poddaństwo. A dalej policzono i w traktacie pokoju z Systowa Czernogórców wyraźnie do rzędu poddanych i lenników Porty. Twierdzenie *Monitora*, jakoby Turcya wyrzekła się już niemal od stu lat praw swych do Czernogóry niegdyś zawojowanej, jest także całkiem bezzasadne, gdyż rząd turecki oświadczał to przy każdej sposobności, że prawa się tego bynajmniej nie zrzeka, a bieżące stosunki administracyjne są najlepszym tego dowodem. Spokojna bowiem część mieszkańców płaciła aż do ostatnich czasów zawsze należący podatek gruntowy i pogłówny, a liczni Czernogórcy w Konstantynopolu doznają tych samych względów, jak i inni chrześcijańscy poddani Sultana. Zresztą wyznał to i sam książę Daniel w pamiętniku podanym roku 1856 kongresowi paryskiemu, że Europa nie uznała nigdy niepodległości Czernogóry.

A zya.

(Telegramy indyjski. — Łupy w Luknowie.)

Dziennik *Times* ogłasza telegram z Indyi, który potwierdza klęskę generała Walpole w Audzie. Wiadomość o śmierci Muer Singha potwierdza się także. Prócz tego zawiera ten telegram następujące nowe wiadomości: „Z Futyguru telegrafują pod dniem 2. maja, że generał Penny wpadł w pobliżu Ruporalu w zasadzkę powstańców i poległ, jednak jego wojsko pokonało powstańców na głowę. Sir Colin Campbell i generał Walpole wyruszył dnia 2. maja po wzięciu Szahjechanzasu na Bareilly. Mulvie i jego sprzymierzeńcy umknęli do Majueldy w Audzie. Nena Sahib znajdował się w Bareilly. Hindowie sprzyjali Anglikom. Sir Hope Grant wrócił do Luknowa.“

Ten sam dziennik ogłasza list p. Russela z Luknowa z dnia 5. maja, według którego zdobycz zabrana w Luknowie oszacowana jest na 600.000 L. prócz łupów, jakie odnieśli oficerowie i żołnierze. Oficerowie pozdobywali, jak słyhać, klejnoty niesłychanej wartości, a niejeden z szeregowców posiada po kilka tysięcy funtów szterlingów, z których chciałby korzystać w spokoju. Tęsknota

za swobodnym użyciem tych skarbow, zagraża zniechęceniem żołnierzy, zaś inne pułki, które nie mogły dostać żadnej zdobyczy, marzą tylko o nowych miast podboju. Sikowie są najzręczniejsi w odszukiwaniu ukrytych skarbow. Codziennie gdzieś coś odkrywają, a nawet po rzekach łowią zatapiane skarby.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Z Neapolu donoszą pod dniem 1. b. m.: „Wczoraj zebrała się komisya, która ma rozstrzygnąć sprawę okrętu „Cagliari“.

Przedwczoraj na cześć imienia królewskich ułaskawiono kilku więźniów politycznych.

Berlin, 7. czerwca. Książę Albert odjechał wczoraj z powrotem do Londynu.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 9. czerwca. Na przedwczorajszy targ przybyło 294 wołów, mianowicie z Rozdołu 5 stad po 28, 21, 8, 16 i 12 sztuk, z Komarna 9 sztuk, z Kamionki 16 sztuk, z Brzeżan 28, z Krzywczyc 2 stada po 60 i 12 szt., z Szczerca 2 stada po 6 i 18 szt., z Bóbrki 2 stada po 22 i 18 szt., z Brzozdowiec 11 szt. a z Bursztyna 9 sztuk. Z tej liczby sprzedano — jak się dowiadujemy — na targu tylko 157 sztuk na potrzeb miasta i placono za woła, mogącego ważyć 290 \mathcal{L} mięsa i 26 \mathcal{L} loju, 55r.20k.; sztuka zaś, którą szacowano na 410 \mathcal{L} mięsa i 50 \mathcal{L} loju, kosztował 80r. mon. konw. — Między przypędzonym bydłem było 72 sztuk nieprzydatnych na rzeź.

Kurs lwowski.

Dnia 9. czerwca.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	4	4 $\frac{1}{2}$	4	47
Dukat cesarski „ „	4	47	4	50
Półimperyal zł. rosyjski „ „	8	15	8	19
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	35 $\frac{1}{2}$	1	36 $\frac{1}{2}$
Talar pruski „ „	1	31 $\frac{1}{2}$	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka „ „	1	9	1	10
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	79	37	80	3
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } bez	79	40	80	7
5% Pożyczka narodowa } kuponów	82	18	83	—

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 7. czerwca o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 83—83 $\frac{1}{8}$. — Pożyczka z r. 1851 S.B. 5% 94—94 $\frac{1}{2}$, Lomb. wen. pożyczki z 5% 97—97 $\frac{1}{2}$, Obligacje długu państwa 5% 82 $\frac{5}{16}$ —82 $\frac{7}{16}$, det. 4 $\frac{1}{2}$ % 72 $\frac{1}{8}$ —72 $\frac{3}{8}$, det. 4% 64 $\frac{5}{8}$ —64 $\frac{7}{8}$, detto 3% 49 $\frac{3}{4}$ —50, detto 2 $\frac{1}{2}$ % 41 $\frac{1}{4}$ —41 $\frac{1}{2}$, detto 1% 16 $\frac{1}{4}$ —16 $\frac{1}{2}$, Oblig. Glogn. z wypłata 5% 97—97, Detto Oedenburgs. z wypłata 5% 96—96, Detto Peszt. 4% 96—96, Detto Medyol. 4% 94 $\frac{1}{2}$ —95, Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 92 $\frac{1}{2}$ —93, detto węgier. 81 $\frac{1}{4}$ —81 $\frac{3}{4}$, detto galic. 79 $\frac{7}{8}$ —80, detto siedmiogr. 79 $\frac{1}{8}$ —79 $\frac{1}{2}$, detto innych krajów koron. 84—86, Oblig. bank. 2 $\frac{1}{2}$ % 64 $\frac{1}{2}$ —65—Pożyczka loter. z r. 1834 311—312, Detto z roku 1839 129—129 $\frac{1}{2}$, Detto z r. 1854 109 $\frac{3}{4}$ —109 $\frac{5}{8}$, Renty Como 15 $\frac{3}{8}$ —15 $\frac{5}{8}$, Galic. list. zastawne 4% 77—78, —Póln. Oblig. Prior. 5% 87 $\frac{3}{4}$ —88, Glognickie 5% 81—82, Obligacje Dun. żegl. par. 5% 86 $\frac{1}{2}$ —87, — Oblig. Lloydów (w srebrze) 5% 87—88, 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 108—109, — Akcyj bank. narodowego 965—966, Akcje c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 222—222 $\frac{1}{4}$, Akcje niż. austr. tow. eskomp. 11 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{8}$, — Detto Budzynie-Lincko-Gmundzkiej kol. 85—85 $\frac{1}{4}$, — Detto póln. kolei — — 164 $\frac{1}{2}$, Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 258 $\frac{1}{2}$ —258 $\frac{3}{4}$, Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wypłata 30% 100—100 $\frac{1}{8}$, — Detto Połud.-pólnocn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 89 $\frac{1}{8}$ —90, — Detto cisańskiej kolei żel. 100—100 $\frac{1}{8}$, Detto Lomb.-wen. kol. żel. 232 $\frac{1}{2}$ —233, — Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 183 $\frac{1}{4}$ —183 $\frac{1}{2}$, — Detto losy tryest. 107 $\frac{1}{2}$ —108, Detto tow. żegl. parowej 532—533, Detto 13. wydania 103 $\frac{5}{8}$ —103 $\frac{7}{8}$, Detto Lloydów 340—345, Peszt. mostu łańcuch. 59—60, Akcje młyn. parowego więd. 70—72, — Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19—20, — Detto 2.

wydania 29—30. Esterhazego losy 40 złr. 80—80 $\frac{1}{2}$, Windischgrätz losy 25 $\frac{1}{2}$ —25 $\frac{3}{4}$, — Waldsteina losy 27 $\frac{3}{4}$ —28, Keglevicha losy 14 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{3}{4}$, — Ks. Salma losy 42 $\frac{1}{2}$ —42 $\frac{3}{4}$, St. Genois 37 $\frac{1}{2}$ —37 $\frac{3}{4}$, Palfego losy 38 $\frac{1}{4}$ —38 $\frac{1}{2}$, Clarego 37 $\frac{1}{2}$ —37 $\frac{3}{4}$.

Amsterdam 2 m. 86 $\frac{1}{4}$ l. — Augsburg Uso 104 $\frac{1}{4}$, Bukareszt 31 T. 263 $\frac{1}{2}$, Konstantynopol 31 T. — — Frankfurt 3 m. 164 l. — — Hamburg 2 m. 76 $\frac{3}{8}$, Liwurna 2 m. 104 — — Londyn 3 m. 10 — 10, — Medyolan 2 m. 103 $\frac{7}{8}$, Paryż 2 m. 121 $\frac{7}{8}$, — Cesarzskich ważnych dukatów agio 7 $\frac{1}{8}$, — Detto koron. 14 6—7, Napoleons'dor 8 13—13 $\frac{1}{2}$, Angielskie Sover. 10 15—16, Imperyal Res. 8 19—20, Srebro —.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 9. czerwca.

Oblig. długu państwa 5% 82 $\frac{5}{16}$; losowane obligacje 5% —; obligacje długu państwa 4 $\frac{1}{8}$ % —; 4% —; 3% —; 2 $\frac{1}{2}$ % —; pożyczka loter. z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 109 $\frac{1}{4}$; pożycz. nar. z r. 1854 83 $\frac{1}{16}$, Obl. banku —, Akcje bankowe 964, — Akcje zakładu kredytowego 224 $\frac{3}{4}$, Akcje kolei póln. po 1000 złr. 164 $\frac{1}{2}$, — Austr.-franc. akcje kolei żelazn. po 500 fr. z wypłata w ratach —; detto z pełną wypłata 261 $\frac{1}{4}$; kolej żelazna lomb.-wenecka —, Akcje kolei nadeiskiej —, Kolej cesarszowy Elzbiety —, Kolej połud. póln. komunikacyjna —, Akcje żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 536, Akcje żegl. parowej Lloydów po 500 złr. —, Akcje niższ. austr. Towarzystwa eskomp. po 500 złr. —, Galic. listy zast. 4% 80 $\frac{1}{8}$, Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. —, detto węgierskie 81 $\frac{1}{8}$, — Amsterdam —, Augsburg 104 $\frac{1}{2}$, — Bukareszt 263, Konstantynopol 476, Frankfurt 104, Hamburg 76 $\frac{3}{8}$, — Lipsk —, Liwurna —, Londyn 10—10 $\frac{1}{2}$, Medyolan 103 $\frac{3}{4}$, Marsylia 121 $\frac{5}{8}$, — Paryż 122, — Agio duk. ces. 7 $\frac{1}{4}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. czerwca.

Hotel rosyjski: PP. Hohendorf Eustachy, z Baru. — Kempicz Kajetan, z Myszkowa. — Hr. Starzyński Edward, z Rosyi.

Hotel Langa: PP. Trusz Michał, c. k. radca sądu obwodowego, z Tarnopola. — Dauksza Adam, z Niebieścian. — Steczkowski Franciszek, c. k. kapitan, z Przemysła.

Hotel podolski: P. Ebner Rudolf, c. k. prz. pow., z Przemysła.

Do domu prywatnego nr. 176 $\frac{3}{4}$: P. Mączyński Franciszek, z Huty zielonej.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. czerwca.

PP. Fidler Józef, c. k. oficyant, do Żółkwi. — Jasiński Franciszek, do Zahajkowa. — Krajewski Nikazy, do Czech. — Leszczyński Leopold, do Soliny. — Hr. Łoś August, do Werchraty. — Mirecki Karol, do Odessy. — Pohorecki Franciszek, do Cichobuza. — Siemianowski Franciszek, do Siemigłowa. — Sermak Józef, adv. kraj., do Przemysła. — Stąpkowski Leon, do Czerniowiec. — Ulaniecki Wad., do Słobódki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 8. czerwca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaun.	Stopień ciepła według Reaun.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	327.43	+ 11.6°	91.8	połud.-wsch. sł.	jasno
2. god. po poł.	327.03	+ 19.4°	63.8	„ „	pochmurno
10 god. wiecz.	326.78	+ 14.8°	83.2	„ „	jasno

TEATR.

Dziś opera niemiecka: „Martha,“ czyli „Jarmark w Richmond.“ Pierwszy występ Maryi Kreuzer.

Jutro na scenie polskiej: „Rita Hiszpanka,“ dramat w 4 aktach z francuskiego.

KRONIKA.

Z Halicza donoszą: W drugiej połowie kwietnia r. b. zapadła się wschodnia część tutejszych ruin zamkowych i zrobił się otwór w ziemi na 5 stóp szeroki, za którym pokazał się podziemny korytarz. Robione dalsze poszukiwania doprowadziły do odkrycia obszernej, na dwa piętra podzielonej piwnicy, której środkowe sklepienie już się zapadło. Z drugiego niższego lochu prowadzi korytarz we wschodnim kierunku do dwóch innych piwnic, zachowanych dotąd w całości. Domyślają się zresztą, że także nad temi dwoma sklepieniami znajdują się wyższe piętra, do których możnaby się dostać dopiero po uprzętnieniu leżących zwierzchu gruzów. Wszystkie te podziemia odkryto w tej stronie, gdzie mur zamkowy zewnątrz wcale już nie był widoczny, ztąd można wnosić na pewno, że także w tych miejscach, gdzie dotąd sterczą jeszcze mury forteczne z strzelnicami, muszą znajdować się podziemne przejścia, o których jednak niewie nikt dzisiaj w Haliczu.

— Nowy rodzaj dzwonu podwodnego dla nurków obmyślił mechanicy w Paryżu, i doświadczenia czynione na Sekwanie powiodły się bardzo szczęśliwie. Dzwon ten ma kształt ogromnej kufy z czapką kulistą, a wewnątrz podzielony na trzy oddziały dwoma ścianami, służy środkową izbą na wytchnienie

nurkom; dwa poboczne zaś oddziały zawierają przyrząd do spuszczenia i podnoszenia dzwonu, który zostaje w komunikacji z maszyną parową o sile sześciu koni. Cały dzwon jest żelazny, i zdaje się, że go używać będzie można przy robotach podwodnych. Ochrzczono go „Nautilus.“

— Z Chin piszą: „Parostatek „Nimrod“ płynąc rzeką Min pod Szanghajem został dnia 16. marca na głębokiej wodzie tak mocno wstrząśnięty, że w pierwszej chwili myślnano, iż okręt uderzył o skałę. Przy bliższym jednak zbadaniu przyczyny tego nadzwyczajnego wypadku, okazało się, że parostatek uderzył na wielkiego wieloryba, którego krew wkrótce zacerzawiała morze. Uderzenie było tak mocne, że maszynę zastanowiło na chwilę.“ Dziennik „North China Herald“ w Szanghaju opisując ten wypadek dodaje: Jakkolwiek powyższy wypadek wydawać się może niezwykle i nieprawdopodobny, wydarzył się przecież w istocie.“

— Handel kanarkami dziwnie przykwita w Prusiech. Z Gdańska wysyłają do Petersburga każdej wiosny kilka okrętów przypelnionych temi śpiewającą ptaszkami, a w Filadelfii w Ameryce trudnią się Niemcy tym handlem w takim rozmiarze, że handel ten przynosi im co roku do 40.000 dolarów.